



ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการศึกษาเพื่อพลเมืองของประเทศในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาใดก็ตาม จะไม่บรรลุตามจุดหมายหากไม่มีหลักสูตรเป็นแม่บท เป็นโครงสร้างเครื่องมือ หรือเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นหัวใจ ของการจักดำเนินงานด้านการศึกษา

การจัดการศึกษาต้องจัดให้เหมาะกับนักเรียนและสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ทางสังคม ตามแนวคิดของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา เรียกว่า การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุขในสังคม เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป สภาพทางสังคมเปลี่ยนไป วิธีจัดการศึกษาต้องเปลี่ยนไปด้วย ดังที่ ก่อ สวัสดิทานิชย์ ได้สรุปไว้ว่า

ในทศวรรษที่ผ่านมา มีความเปลี่ยนแปลงในโลกและบ้านเมืองเราอย่างใหญ่หลวง ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยี ตลอดจนค่านิยมของคนทั่วไป ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ยังให้เกิดความเปลี่ยนแปลงแนวความคิด และกรรมวิธีการจัดการศึกษาด้วยเป็นอันมาก¹

เมื่อระบบและวิธีการศึกษาเปลี่ยนไป หลักสูตรซึ่งเป็นแม่บทหรือหัวใจของการศึกษาก็ต้องเปลี่ยนตามไปด้วย ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพสังคมจึงเป็นสิ่งที่จะต้องทำ นักวิชาการทางหลักสูตร ออเครย์และนิโคล² (Audrey and Nicholls) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรไว้โดยสรุปความว่า

¹ เอกวิทย์ ฌ กลาง (สารานุกรม), บนเส้นทางแสวงหาโฉมหน้าใหม่ของการศึกษาไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2517), คำนำ.

² Audrey Nicholls, and S.Howard Nicholls, Developing a Curriculum : A Practical Guide (London : George Allen and Unwin, Ltd., 1972), pp. 97 - 98.

เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการค้นพบความรู้ใหม่อยู่เสมอ ในขณะเดียวกัน ความรู้เก่า ๆ ก็ได้รับการพิสูจน์ว่าผิดหรือไม่เหมาะสมเกิดขึ้นอยู่บ่อย ๆ ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาก็ย่อมจะไม่รอบรู้อยู่เสมอ เมื่อมีความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายเช่นนี้ ก็ย่อมจะต้องมีการคัดเลือกความรู้ที่จะให้เด็กเรียนในโรงเรียน ความรู้ใหม่ก็เข้ามามีบทบาทแทนความรู้เก่า เพื่อให้นักเรียนได้เตรียมตัวรับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ของสังคม

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ใช้นานเป็นเวลานานถึง 15 ปี เพิ่งเปลี่ยนมาใช้หลักสูตรใหม่เมื่อต้นปีการศึกษา 2518 ทั้ง ๆ ที่หลักสูตรเก่าน่าจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เร็วกว่านี้ คือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทุก ๆ 5 - 10 ปี ตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป การใช้หลักสูตรที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ก่อให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาเป็นอย่างมาก สาเหตุที่ไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เร็วกว่านี้อาจเนื่องมาจาก

1. เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เห็นว่าหลักสูตรที่กำลังใช้ก็อยู่แล้ว
2. เมื่อมีการดำริที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร มักได้รับคำทัดท้วงจากกลุ่มบุคคลและสื่อมวลชนว่า เป็นการสร้างความเดือดร้อนให้ผู้ปกครองนักเรียน เนื่องจากเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ต้องเปลี่ยนแบบเรียนด้วย
3. เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร ขาดความสนใจ ขาดความกระตือรือร้น ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร พฤติกรรมการทำงานติดอยู่กับระบบราชการ

ข้อบกพร่องที่สำคัญของหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ซึ่งประมวลมาโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตรไม่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและสังคม เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้เดิมบางข้อ บางส่วนจึงไม่เหมาะสมกับกาลสมัย รวมทั้งความมุ่งหมายกล่าวไว้ไม่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจง³

³กรมวิชาการ, "รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2503", วารสารวิจัยทางการศึกษา 2(พฤษภาคม - สิงหาคม, 2517), 11.

2. หลักสูตรเน้นเรื่องเนื้อหาวิชาสามัญ เมื่อจบการศึกษาไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ทำให้นักเรียนมุ่งเรียนในระดับสูงขึ้น⁴ ซึ่งตามสภาพความเป็นจริง นักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะเข้าศึกษาต่อได้ประมาณร้อยละ 25 ของนักเรียนที่สมัครสอบ เช่นในปีการศึกษา 2516 - 2517 จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 41,373 คน สอบเข้าได้เพียง 10,298 คน⁵

3. หลักสูตรค่อนข้างตายตัว ไม่ยืดหยุ่น นักเรียนไม่มีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด⁶ เราจะพบว่าหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2503 ไม่ว่าจะเป็นแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลป์และแผนกทั่วไป ในแต่ละแผนกไม่มีวิชาให้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ จะมีวิชาให้เลือกเรียนอยู่บ้างคือ หลักสูตรแผนกศิลป์ซึ่งจะเลือกให้เรียนศิลปคดีหรือศิลปภาษา

4. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรบางข้อขาดรายละเอียดที่ส่งเสริมให้เกิดสัมฤทธิผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เช่น ความมุ่งหมายข้อ ๖ ของหลักสูตร กล่าวไว้ว่า "เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนได้มีส่วนช่วยส่งเสริมสาธารณสุขของชุมชน"⁷ แต่ในเนื้อหาของหลักสูตรไม่มีวิชาพลศึกษาและวิชาสุขศึกษา

⁴คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การปฏิรูปการศึกษา : การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 106.

⁵ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาปีการศึกษา 2516-2517 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2518), หน้า 25.

⁶กรมวิสามัญศึกษา, ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา พระสุเมรุ, 2513), หน้า 73.

⁷วิเวก ปางพิพงค์, "จุดหมาย หลักการและโครงสร้างของหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518", มิตรครู 17, 9(15 พฤษภาคม, 2518), หน้า 20.

5. ความไม่เป็นธรรมชาติของระบบการวัดผล⁸ ระบบการวัดผลปัจจุบัน ซึ่งเป็นวิธีสอบได้หลายปี โดยใช้ข้อสอบรวมจากส่วนกลาง และเน้นความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นสำคัญ นับว่ามีส่วนอย่างสำคัญให้เกิดความไม่เป็นธรรมและจำกัดโอกาสทางการศึกษาของเด็ก เนื่องจากครูต้องเน้นการสอนในเนื้อหาวิชามากกว่าจะคิดถึงการพัฒนาเด็กไปตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน นอกจากนี้การใช้ข้อสอบกลางทั่วประเทศ เป็นเหตุให้โรงเรียนส่วนมากพยายามสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเอง โดยยกนักเรียนส่วนหนึ่งเอาไว้ รวมทั้งระเบียบการวัดผลกำหนดการตัดสินไต่ถามโดยถือเกณฑ์ร้อยละ 50 ผู้ที่สอบตกต้องเรียนใหม่ทุกวิชาอย่างน้อย 1 ปี จึงมีโอกาสสอบใหม่ ทั้งที่บางวิชาเขามีความรู้ได้มาตรฐานไม่จำเป็นต้องเรียนซ้ำ

ความเคลื่อนไหวในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตร จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรขึ้นในปี พ.ศ.2513 โดยให้ปรับปรุงหลักสูตรทุกระดับ ต่อมาเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2516 ในการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลที่มีการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญทั่วประเทศ ซึ่งจัดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้ตกลงกันในโครงการที่จะยุบเลิกหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาซึ่งมี 3 แผนก ให้เหลือเพียงแผนกเดียว โดยมี 2 หมวดคือ หมวดวิชาแกนและหมวดวิชาเลือก หมวดวิชาเลือกแบ่งเป็น 2 สายคือ สายที่จะไปเรียนต่อชั้นสูงและสายเตรียมอาชีพ⁹ อัมพร มีสุข ได้กล่าวถึงสาเหตุที่รีบเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไว้ตอนหนึ่งว่า

".....การเปลี่ยนแปลงมีเหตุผลทางการเมือง คนไม่พอใจระบบการศึกษามีปัจจุบัน กระทรวงเองก็ไม่พอใจอยากให้เป็นเร็ว ๆ....."¹⁰ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ระดับสูงซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรได้ประชาสัมพันธ์ว่า การปฏิรูปการศึกษา

⁸คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, เรื่องเดิม หน้า 66.

⁹วรวิทย์ วคินสรการ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2518), หน้า 59.

¹⁰อัมพร มีสุข, "การปรับปรุงหลักสูตร", วิทยาสาร 26, 17 (22 พฤษภาคม, 2518), หน้า 18.

ได้เริ่มขึ้นแล้วในกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2518 โดยให้เริ่มใช้ตั้งแต่นั้น
ปีการศึกษา 2518

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรถึงแม้หลักสูตรที่ประกาศใช้จะมีจุดหมาย หลักการ
และโครงสร้างที่เด่นในตัวเองเพียงใดก็ตาม หลักสูตรจะไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดหมาย หากการ
นำหลักสูตรไปใช้ขาดการปฏิบัติและการเตรียมการอย่างรอบคอบ อาทิเช่น การประชาสัมพันธ์ให้
ประชาชน ผู้ปกครอง นักเรียน รวมทั้งบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนให้รู้และเข้าใจองค์
ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร การเตรียม การจัดหา การอบรมบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้ใช้
หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ การเตรียมการ การจัดหาอาคาร สถานที่ เครื่องมือ วัสดุ
ครุภัณฑ์และอุปกรณ์การสอนให้พร้อม การจัดทำวัสดุและเอกสารหลักสูตรให้พร้อม พอเพียงและ
ถึงมือครู

การประกาศใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ครั้งนี้ เป็นไปอย่าง
รีบเร่ง ดังเช่นได้มีการประชุมอบรมผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ ครูแนะแนว ครูวัดผลการ
ศึกษา เป็นบางส่วน ครั้งแรกเมื่อวันที่ 8 - 12 เมษายน พ.ศ.2518 ที่โรงเรียนสตรีวิทยา
กรุงเทพมหานคร เป็นครั้งแรก¹¹ รวมทั้งความไม่พร้อมต่าง ๆ ของโรงเรียนซึ่งผู้ใช้หลักสูตร
การใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 ย่อมต้องมีปัญหาเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยง
ไม่ได้ ผู้วิจัยได้ติดตามความเคลื่อนไหวเรื่องนี้มาโดยตลอด โดยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่
เกิดขึ้นว่าเป็นเรื่องที่ต้องสำรวจและแก้ไขเสียแต่แรก เพราะยิ่งรอให้เนิ่นนานต่อไป ก็ยิ่งจะ
เกิดความสูญเสียทางการศึกษาแก่เยาวชน และประเทศชาติมากขึ้น

¹¹กรมวิชาการ, กำหนดการประชุมอบรมการใช้หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
พ.ศ.2518 ณ โรงเรียนสตรีวิทยา (เอกสารอัครสำเนา, 2518), หน้า 1.



สรุป

โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ซึ่งเปลี่ยนแปลงมาจากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 หลายประการ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมากับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน อันก่อให้เกิดแรงคล้อยใจในการสำรวจและวิจัยการนำหลักสูตรนี้ไปใช้ในโรงเรียน ในด้านบุคลากร วิธีสอน สิ่งอำนวยความสะดวกทางการเรียนการสอน การให้ความช่วยเหลือและบริการแก่นักเรียน ในการศึกษาตามหลักสูตรนี้ ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจปัญหาการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518.

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ได้กระทำร่วมกัน 13 คน โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนที่จะทำการสำรวจวิจัยเป็น 13 กลุ่ม แต่ละกลุ่มแบ่งตามเขตการศึกษา 12 เขต ซึ่งมี 12 กลุ่ม และในส่วนกลางมี 8 กลุ่ม เฉพาะงานวิจัยเล่มนี้จะใช้เขตการศึกษา 5 ดังนั้นประชากรที่ใช้ในการทดสอบได้แก่บุคลากรต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษาที่อยู่ในเขตการศึกษา 5 ได้แก่ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โรงเรียนโพธารามเสถียร โรงเรียนสายธรรมจันทร์ โรงเรียนพรหมานุสรณ์ โรงเรียนเบญจมเทพวิทยฯ โรงเรียนประจวบวิทยาลัย โรงเรียนวิสุทธิรังษี โรงเรียนท่ามะกา โรงเรียนนกรรณสูตศึกษาลัย โรงเรียนสงวนหญิง โรงเรียนศรียาสมุทร โรงเรียนถาวรานุกูล และโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเพียงการใช้หลักสูตรในหมวดวิชาเพียง 8 หมวด คือ

(1) หมวดวิชาภาษาไทย (2) หมวดวิชาสังคมศึกษา (3) หมวดวิชาพลานามัย (4) หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ (5) หมวดวิชาคณิตศาสตร์ (6) หมวดวิชาภาษาอังกฤษ (7) หมวดวิชาศิลปศึกษา (8) หมวดวิชาศิลปปฏิบัติ โดยศึกษาจากผู้บริหารการใช้หลักสูตรในโรงเรียน อาจารย์รวมทั้งผู้ให้บริการทางด้านการศึกษาซึ่งมีส่วนสัมพันธ์การใช้หลักสูตร

3. เนื่องจากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม 2518 ซึ่งนับถึงวันทำวิทยานิพนธ์เป็นเวลาไม่ถึง 1 ปี ดังนั้นขอบเขตของปัญหาและอุปสรรคบางประการอาจจะยังไม่ปรากฏเด่นชัดนัก

4. การวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถทำการวิจัยได้ครอบคลุมถึงบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ได้ทุกกลุ่ม เช่น กลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของเอกชน กลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของรัฐและของเอกชน ปัญหาการใช้หลักสูตรที่สำรวจพบจึงเป็นความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในเขตการศึกษา 5 โดยเฉพาะ

นิยามของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ขอจำกัดความหมายของคำให้เป็นที่เข้าใจตรงกันดังต่อไปนี้

กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่สังกัดกรมต่าง ๆ หรืออยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และกลุ่มโรงเรียนในงานวิจัยเล่มนี้หมายถึงกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 5

โปรแกรมการเรียน หมายถึง กลุ่มของรายวิชาที่นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ หรือตามแผนการเรียนต่อ หรือประกอบอาชีพ

หน่วยกิต หมายถึง ค่าของรายวิชาที่กำหนดตามเนื้อหาและลักษณะของรายวิชานั้น

วิชาภาคทฤษฎี¹² วิชาที่มีค่า 1 หน่วยกิต หมายถึงวิชาที่ใช้เวลาเรียน 1 คาบต่อ
1 สัปดาห์ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือใช้เวลาเรียนรวมกัน 13 คาบ (คาบละ 50 นาที)

วิชาภาคปฏิบัติ วิชาที่มีค่า 1 หน่วยกิต หมายถึงวิชาที่ใช้เวลาเรียนและฝึก
ปฏิบัติ 2 - 3 คาบต่อสัปดาห์เป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือใช้เวลาเรียนรวมกัน 36 - 54 คาบ
คาบ หมายถึง ระยะเวลาเรียน 50 นาที

รายวิชา หมายถึง หน่วยเล็กที่สุดในการจัดแบ่งวิชา เช่น รายวิชา ท.401 ท.503

หมวดวิชาหรือสายวิชา หมายถึง หน่วยใหญ่ของวิชาที่กำหนดให้เรียนตามหลักสูตร
เช่น หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาสังคมศึกษา

ระดับคะแนน หมายถึง ตัวเลขแสดงผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา
กำหนดเป็น 4, 3, 2, 1, และ 0 ตามลำดับ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หมายถึง จุดมุ่งหมายของการสอนที่ระบุการกระทำหรือการ
แสดงออกที่นักเรียนแสดงออกให้เห็นได้ และครูสามารถวัดผลตามจุดประสงค์ได้ตรงกัน¹³

หลักสูตรใหม่ หมายถึง หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518

¹²กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518
เล่มที่ 3 (กรุงเทพฯ : แผนกพิมพ์โรงเรียนสารพิทักษ์ข้างพระนคร, 2518) หน้า 2

¹³กรมวิชาการ, คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษา
ตอนปลาย พุทธศักราช 2518 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2518) หน้า 2 - 3.

การใช้หลักสูตร หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา อาจารย์
ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ร่วมกันนำเอาหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518
ไปปฏิบัติเกิดผลในโรงเรียน

หมวดวิชาศิลปปฏิบัติ หมายถึง หมวดวิชาศิลปปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ
เดิม หรือ หมวดวิชาที่ตามหลักสูตรใหม่

เอกสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร หมายถึง หลักสูตร คู่มือหลักสูตร ประมวลการสอน
โครงการสอน แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ และ คู่มือประเมินผลการเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่ รวมทั้งผู้ช่วย
ผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ทุกฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และ ฝ่ายธุรการ

หัวหน้าสายวิชา หมายถึง หัวหน้าสายวิชาหรือหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยม
ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

อาจารย์ผู้สอน หมายถึง ครูหรืออาจารย์ผู้สอนที่ทำการสอนตามหลักสูตรใหม่ ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

เจ้าหน้าที่ หมายถึง ครูหรืออาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่
ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และ บรรณารักษ์
ห้องสมุดโรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับในการวิจัย

1. ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักสูตรประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ของโรงเรียนในเขตการศึกษา 5
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้รับผิดชอบในการปรับปรุงหลักสูตรได้เห็นข้อบกพร่องและหาทางแก้ไข
3. ได้ทราบถึงความต้องการของผู้บริหาร และผู้ใช้หลักสูตร ในอันที่จะแก้ไขการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้ดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร ได้แก่ บุคคลากรต่าง ๆ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 5 ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียน 15 โรงเรียนคือ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ โรงเรียนโพธารณวิธานเสถียร โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โรงเรียนสายธรรมจันทร์ โรงเรียนพรหมานุสรณ์ โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ โรงเรียนประจวบวิทยาลัย โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย โรงเรียนสงวนหญิง โรงเรียนวิสุทธีรังษี โรงเรียนท่ามะกา โรงเรียนศรัทธาสมุทร โรงเรียนถาวรานุกูล และ โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับสำรวจปัญหาในการใช้หลักสูตรประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ทั้งหมด 14 ชุดคือ แบบสำรวจที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบบสำรวจที่ 2 สำหรับหัวหน้าสายวิชาหรือหัวหน้าหมวดวิชา แบบสำรวจที่ 3 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย แบบสำรวจที่ 4 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา แบบสำรวจที่ 5 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาพลานามัย แบบสำรวจที่ 6 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ แบบสำรวจที่ 7 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ แบบสำรวจที่ 8 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ

แบบสำรวจที่ 9 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปศึกษา แบบสำรวจที่ 10 สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศิลปปฏิบัติ แบบสำรวจที่ 11 สำหรับเจ้าหน้าที่แนะแนว แบบสำรวจที่ 12 สำหรับเจ้าหน้าที่ทะเบียน แบบสำรวจที่ 13 สำหรับเจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และ แบบสำรวจที่ 14 สำหรับเจ้าหน้าที่ห้องสมุด แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประเภทรายการตรวจสอบ (check list) และคำถามประเภทปลายเปิด (Open Form Questionnaires)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามยังโรงเรียนต่าง ๆ และรับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ระเบียบวิธีทางสถิติดังต่อไปนี้คือ ร้อยละ สัดส่วน ค่าเฉลี่ย หรือมัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จากตำแหน่งของคะแนน

ลำดับชั้นในการ เสนอข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ จะเสนอข้อมูลตามลำดับชั้นดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ ซึ่งจะกล่าวถึงหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะกล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ ความหมายของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ หน้าที่ของผู้ใช้หลักสูตร ในโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หลักการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ขบวนการในการปรับปรุงหลักสูตร วิธีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ความเคลื่อนไหวในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร พ.ศ.2503 ลักษณะโครงสร้างทั่วไปของหลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 องค์ประกอบของหลักสูตร ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 รวมทั้งการสำรวจการวิเคราะห์และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะกล่าวถึงหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับต่อไปคือ วัตถุประสงค์ในการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะวิเคราะห์และเสนอการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นต่อไปคือ ปัญหาการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา และอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยภาษาไทย หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยศึกษา หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยพลานามัย หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยศิลปศึกษา หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยศิลปปฏิบัติ เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึงหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับต่อไปคือ สรุปความมุ่งหมายและวิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย